Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2015–2016

32 317 JBZ-Raad

Nr. 408

BRIEF VAN DE MINISTER EN STAATSSECRETARIS VAN VEILIGHEID EN JUSTITIE

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 14 april 2016

Hierbij bieden wij u de geannoteerde agenda van de bijeenkomst van de Raad Justitie en Binnenlandse Zaken van 21 april 2016 in Luxemburg aan.

In de geannoteerde agenda treft u bij wetgevende voorstellen het interinstitutionele dossiernummer aan. De beschikbare documenten voor het betreffende dossier kunnen met dat nummer worden geraadpleegd via Extranet, de online databank voor Raadsdocumenten alsook via de online databank Eur-lex voor EU-wetgeving en -publicaties. Met dat nummer kan tevens worden nagegaan in welke Raadswerkgroep het voorstel op dat moment wordt behandeld, alsmede de stand van zaken in de Raad.

De Minister van Veiligheid en Justitie,
G.A. van der Steur

De Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie,
K.H.D.M. Dijkhoff

kst-32317-408
ISSN 0921 - 7371
’s-Gravenhage 2016

GEANNOTEERDE AGENDA VAN DE BIJEENKOMST VAN DE RAAD JUSTITIE EN BINNENLANDSE ZAKEN, 21 APRIL 2016 TE LUXEMBURG

I. Gemengd Comité

Gemengd Comité

1. IT-systemen voor grenzen en veiligheid
a. Mededeling van de Commissie «Sterkere en slimmere informatiesystemen voor grenzen en veiligheid»
b. Slimme grenzen-pakket
= oriënterend debat

Na de aanslagen in Brussel op 22 maart 2016, zijn de Europese ministers van justitie en binnenlandse zaken op 24 maart in Brussel bijeengekomen. In een gezamenlijke verklaring hebben zij het belang benadrukt van het systematisch voeden en gebruiken van Europese en internationale databases op het gebied van veiligheid, reisbewegingen en migratie en van het verbeteren van interoperabiliteit van deze databases. De ochtendsessie van de JBZ-raad op 21 april 2016 zal dan ook gewijd zijn aan de interoperabiliteit (uitwisseling van gegevens) van systemen en het nationaal gebruik van deze systemen.

De Europese Commissie heeft op 6 april jl. de mededeling «Krachtigere en slimmere informatiesystemen voor grenzen en veiligheid» en de herziening van wetgevingsvoorstellen met betrekking tot slimme grenzen gepresenteerd.[1] Met het herziene voorstel voor slimme grenzen, worden de eerdere voorstellen ingetrokken. Op het eerste gezicht lijken de nieuwe voorstellen van de Europese Commissie rekening te houden met de verschillende wensen en zorgen die de lidstaten kenbaar hebben gemaakt voor wat betreft de toegang van rechtshandhavingsdiensten, interoperabiliteit met het EU visuminformatiesysteem, bewaartermijnen en financiën. De kabinetsappreciatie van het slimme grenzenpakket zal uw Kamer via het gebruikelijke BNC-fiche toekomen.

Voorts ziet de mededeling op de interoperabiliteit van bestaande en toekomstige databases en geeft inzicht in de mogelijkheden voor synergie van verschillende bestaande systemen, ten einde het buitengrensbeheer te versterken en ten behoeve van de interne Europese veiligheid. De mededeling beoogt een proces te initiëren om op een structurele wijze de gegevensbeheerarchitectuur van de Europese Unie te verbeteren. In de mededeling zet de Europese Commissie acties uiteen die het functioneren en de interoperabiliteit van bestaande en toekomstige informatiesystemen moeten versterken en lacunes in de informatiegaring moet tegengaan. De mededeling zal dan ook een bouwsteen zijn in relatie tot de discussie die onder agendapunt 2 wordt gevoerd en de afspraken die het Nederlands Voorzitterschap voor versterkte informatie-uitwisseling in JBZ-kader op het terrein van migratie, veiligheid en grensoverschrijdende criminaliteit in juni 2016 wil vaststellen.

Tijdens de JBZ-Raad zal een eerste gedachtewisseling over de mededeling en de wetsvoorstellen plaatsvinden.

[1] COM (2016) 205); COM(2016) 194.

2. Voorstel voor een verordening van het Europees parlement en de Raad betreffende de Europese grens- en kustwacht en tot intrekking van Verordening (EG) nr 2007/2004, Verordening Besluit (EG) 863/2007 en Raadsbesluit 2005/267/EC Interinstitutioneel dossiernummer 2015/0310 (COD)
= voortgangsrapportage

De Europese Raad van 18 en 19 februari jl. heeft verzocht om onder het Nederlands voorzitterschap tot een politiek akkoord te komen inzake het voorstel voor een Europese grenswacht. Op 6 april jl. heeft de Raad (in Coreper) een mandaat vastgesteld om de triloog te starten.[2] Tijdens deze JBZ-Raad zal het Voorzitterschap de voortgang op dit dossier toelichten.

De algemene oriëntatie van de Raad verwoordt de Nederlandse positie met betrekking tot het interventierecht, gemeenschappelijke verantwoordelijkheid voor het bewaken van de buitengrenzen, het kwetsbaarheidsassessment en de verplichte bijdrage van personeel door lidstaten. De bevoegdheden van de lidstaten worden met het huidige compromisvoorstel niet doorkruist, de lidstaten blijven eerstverantwoordelijk voor het grensbeheer, de operaties op een grondgebied van een lidstaat kunnen niet worden uitgevoerd zonder toestemming van de betreffende lidstaat.

Het Europees parlement heeft een rapporteur aangesteld en een eerste gedachtewisseling heeft plaatsgevonden in de LIBE commissie. De rapporteur heeft het ontwerpverslag gepresenteerd, waarna eind mei de LIBE commissie zal stemmen over de amendementen en de triloog aanvang kan nemen. Het Voorzitterschap staat in nauw contact met de rapporteur om zorg te dragen voor een spoedige behandeling van het voorstel teneinde een politiek akkoord onder het Nederlands Voorzitterschap te bewerkstelligen.

3. Migratie: opvolging van de Europese Raad en toekomstige acties
= uitwisseling standpunten

Tijdens deze JBZ-Raad zal de voortgang van de implementatie van de Verklaring tussen de EU en Turkije worden besproken, op basis van de stand van zaken, zoals de Europese Commissie die zal opstellen. De kabinetsappreciatie van de Verklaring is uw Kamer eerder toegekomen.[3] Daarnaast is uw Kamer is reeds geïnformeerd over de stand van zaken omtrent de uitvoering van de EU-Turkijeverklaring en de inzet van het Kabinet via de brief aan uw Kamer over de berichtgeving over voedseltekorten in vluchtelingenkamp d.d. 13 april jl.

II. Immigratie en asiel

Raad wetgevende besprekingen

4. IT-systemen voor grenzen en veiligheid
a. Mededeling van de Commissie «Sterkere en slimmere informatiesystemen voor grenzen en veiligheid»
b. Slimme grenzenpakket
= beleidsdebat

Zie onder punt 1a en 1b.

---

[2] Extranet doc. 7649/16
[3] Kamerstuk 21 501-20, nr. 1112.

5. Voorstel voor een verordening van het Europees parlement en de Raad betreffende de Europese grens- en kustwacht en tot intrekking van Verordening (EG) nr 2007/2004, Verordening Besluit (EG) 863/2007 en Raadsbesluit 2005/267/EC Interinstitutioneel dossiernummer 2015/0310 (COD) = voortgangsrapportage/algemene oriëntatie

Zie onder punt 2.

Raad niet-wetgevende besprekingen

6. Informatie over de stand van zaken na de aanslagen in Brussel, 22 maart 2016 = informatie van België en meest betrokken lidstaten

België en het Voorzitterschap zullen de Raad informeren over de stand van zaken en ondernomen actie (nationaal en in Europa), na de recente aanslagen in Brussel. De meest betrokken lidstaten kunnen daarna reageren.
In navolging op het debat met de Tweede Kamer inzake de aanslagen in Brussel van 22 maart jl. wordt deze gelegenheid tevens benut om te agenderen op welke wijze kan worden gerealiseerd dat uitzettingen naar EU-landen alleen plaatsvinden naar het land waar betrokkene ingezetene is, conform de toezegging aan de heer Zijlstra en de motie Krol[4].

7. Systematisch vullen en gebruik van Europese en internationale databases = uitwisseling standpunten

De EU contra-terrorisme coördinator (EU CTC) zal naar verwachting in de Raad een presentatie geven over het systematisch vullen en consistent gebruik maken van Europese en internationale databases en informatievoorzieningen. De lidstaten zullen daarna hun standpunten kunnen uitwisselen waarbij ze ook zullen bouwen op de stappen die het Nederlands EU voorzitterschap zet met het oog op het versterken van de informatie-uitwisseling op het JBZ-terrein. Dit heeft raakvlakken met de Europese Commissiemededeling «Sterkere en slimmere informatiesystemen voor grenzen en veiligheid». Het discussiedocument van de EU CTC zal naar verwachting focussen op het optimaal vullen en gebruik van onder meer het Europol Information System, het Schengen Informatie Systeem en de Interpol Stolen and Lost Travel Documents database. Ook de inzet van de EU-agentschappen Europol inclusief bijbehorende centra en focal points en Eurojust zal aan de orde komen.

Zoals door de lidstaten onder meer is geuit in de JBZ-Raad van 24 maart bestaat eensgezindheid over de noodzaak tot verbetering van de samenwerking ten behoeve van een optimale uitwisseling van informatie tussen lidstaten en instellingen. Eerder gemaakte afspraken hierover dienen zo snel mogelijk te worden uitgevoerd. Nog onder het Nederlandse Voorzitterschap, in de JBZ Raad van 9 en 10 juni as., worden door middel van een actieplan nadere concrete afspraken over informatie-uitwisseling in JBZ-kader afgerond. Dit actieplan heeft de vorm van vastgestelde acties voor het effectiever en doelmatiger vergaren, uitwisselen, verwerken en opvolgen van informatie om de migratieproblematiek, terroristische dreigingen en grensoverschrijdende criminaliteit actief het hoofd te bieden. Deze concrete en controleerbare afspraken worden door het Voorzitterschap opgesteld in samenwerking met de lidstaten, de Commissie, Europol en de CTC en de uitvoering ervan zal

[4] Kamerstuk 29 754/27 925, nr. 383.

door de Commissie en CTC worden gemonitord. Daarnaast zal Nederland conform de motie Samsom- Pechtold[5] interveniëren en pleiten voor niet vrijblijvende informatie uitwisseling tussen lidstaten. De uitkomsten van de discussie over IT-systemen voor grenzen en veiligheid en het systematisch vullen en gebruik van Europese en internationale databases zullen hierbij betrokken worden.

8. Herziening Gemeenschappelijk asielstelsel: mededeling van de Commissie
= uitwisseling standpunten

Op 6 april jl. heeft de Europese Commissie een mededeling uitgebracht waarin ze haar plannen beschrijft voor de herziening van het gemeenschappelijk Europees asielstelsel (GEAS) en voor het versterken van de mogelijkheden om Europa op een legale manier te bereiken.[6] Deze mededeling van de Europese Commissie is een integraal onderdeel van de brede aanpak om de huidige migratiestromen beheersbaar te houden zoals beschreven in de Europese Migratieagenda[7] van 13 mei 2015.

Aangezien deze mededeling voor het eerst in de JBZ-Raad van 21 april wordt besproken, gaat u deze algemene kabinetsappreciatie toe in plaats van een BNC-fiche. Deze appreciatie gaat wel in op de elementen van een BNC-fiche die gebruikelijk zijn voor een mededeling, zoals grondhouding subsidiariteit en proportionaliteit. Het kabinet stelt vast dat de mededeling nadere uitwerking verdient en kijkt uit naar de aangekondigde voorstellen. Deze voorstellen komen later dit jaar; een nadere reactie van het kabinet over deze nieuwe voorstellen komt u dan op de gebruikelijke wijze toe.

De Commissie geeft in haar Mededeling een schets van de manier waarop ze tot een geharmoniseerd Europees asielstelsel wil komen, te beginnen met een herziening van de Dublinverordening[8], de Eurodac-verordening en de EASO-verordening. Daarnaast is de Commissie ook van plan om de Procedurerichtlijn[9] en de Kwalificatierichtlijn[10] om te zetten in een Verordening. Ook is de Europese Commissie voornemens de richtlijn langdurig ingezeten[11] en de Opvangrichtlijn[12] aan te passen.

Verder kondigt de Commissie een aantal voorstellen aan op het gebied van legale migratie. Het gaat hierbij om een EU-breed structureel systeem voor hervestiging, een aanpassing van de richtlijn Blauwe Kaart en initiatieven om innovatieve ondernemers aan te trekken. Tot slot gaat de Commissie ook in op de versterking van de samenwerking met derdelanden.

Wat betreft de voorstellen voor het Gemeenschappelijk Europees asielbeleid deelt het kabinet met de Commissie de ambitie om een effectiever migratiebeleid tot stand te brengen teneinde migratiestromen te verminderen en beter beheersbaar maken. Ook onderschrijft het kabinet de doelstelling om te komen tot een billijk systeem van migratiemanagement. Het kabinet zal de voorstellen beoordelen mede in het licht van de kabinetsvisie op de Europese asielproblematiek, zoals beschreven in de brief van 8 september 2015.[13] Hierbij is het voor het kabinet van

---

[5] Kamerstuk 29 754/27 925, nr. 380.
[6] COM(2016) 197 final.
[7] COM(2015)240 final.
[8] Verordening nr. 604/2013.
[9] Richtlijn 2013/32.
[10] Richtlijn 2011/95.
[11] Richtlijn 2011/51.
[12] Richtlijn 2013/33.
[13] Kamerstuk 19 637, nr. 2030

belang dat de voorstellen worden gekaderd in een integrale aanpak waarbinnen onder meer aandacht blijft bestaan voor initiatieven gericht op het aanpakken van de grondoorzaken van migratie, zoals via het regionaal trustfonds van de EU voor Syrië en het trustfonds voor Afrika van de EU, dat is ingesteld tijdens de Valletta Top op 11 en 12 november 2015.

Daarnaast zal het kabinet de uiteindelijke voorstellen waarderen in de mate dat deze bijdragen aan het creëren van een systeem van een meer billijke verdeling van de verantwoordelijkheid voor de behandeling van alle asielaanvragen onder alle lidstaten. Het kabinet benadrukt dat het bevorderen van een effectief terugkeerbeleid, via effectieve inzet van alle instrumenten waarover de EU en de lidstaten beschikken in het kader van de maatwerkpakketten die worden samengesteld voor derde landen, onderdeel moeten zijn van een systeem van migratiemanagement.

De concrete voorstellen van de Commissie met betrekking tot legale migratie wacht het kabinet met interesse af. Aangaande het EU-breed structureel systeem voor hervestiging hecht het kabinet aan een systeem waaraan alle lidstaten zich committeren. Wat betreft het aangekondigde voorstel voor een herziening van de richtlijn over de Blauwe Kaart zal het kabinet zich inzetten voor een eenvoudig en flexibel systeem conform de huidige nationale regeling. Het kabinet verwelkomt het streven van de Commissie om innovatieve ondernemers aan te trekken en zal zich inzetten om het Nederlandse voorstel voor een Europees startup vergunning hier een plaats in te bieden.

Het kabinet heeft een positieve grondhouding ten aanzien van de subsidiariteit en proportionaliteit van deze mededeling. Op het moment dat de Europese Commissie de concrete voorstellen presenteert, zoals deze in de mededeling worden aangekondigd, worden bevoegdheidsvaststelling, subsidiariteit en proportionaliteit per voorstel beoordeeld.

De financiële consequenties zijn pas in kaart te brengen op het moment dat de daadwerkelijke (wetgevings-) voorstellen worden gepresenteerd. Uw kamer wordt hierover op gebruikelijke wijze geïnformeerd.

Ten aanzien van de bevoegdheidsvraag is de grondhouding positief. De EU is bevoegd een gemeenschappelijk Europees asielbeleid te voeren (artikel 78 VWEU) en voorstellen te doen op het gebied van legale migratie (artikel 79 VWEU), als onderdeel van de ruimte van vrijheid veiligheid en recht. Dit is een gedeelde bevoegdheid van de EU en de lidstaten.

9. Migratie: opvolging van de Europese Raad en toekomstige acties
= uitwisseling standpunten

Zie onder punt 3.

10. Diversen
a. Informatie van Slovenië over de Brdo proces ministeriële bijeenkomst d.d. 18 en 19 april 2016

Slovenië zal de Raad informeren over de Brdo proces ministeriële bijeenkomst d.d. 18 en 19 april. Deze bijeenkomst van landen in de Westelijke Balkan gaat onder meer over de implementatie van de integrale en aanvullende aanpak in de strijd tegen het terrorisme en gewelddadig extremisme in de Westelijke Balkan, alsmede over een voorstel om een integraal intern veiligheidsbeleid te ontwikkelen in de Westelijke Balkan.

III. Veiligheid en Justitie, Grondrechten en burgerschap

11. IT-systemen voor grenzen en veiligheid
a. Mededeling van de Commissie over informatiesystemen voor grenzen en veiligheid
b. Slimme grenzen-pakket
= oriënterend debat

Zie onder punt 1a en 1b.

12. Systematisch vullen en gebruik van Europese en internationale databases
= uitwisseling standpunten

Zie onder punt 6.

13. Diversen
= informatie van de Commissie
a. Europese agenda voor veiligheid

Waarschijnlijk zal de Commissie de Raad informeren over haar Mededeling aangaande de Europese Agenda voor Veiligheid, The European Security Agenda – stand van zaken na een jaar. Met deze mededeling heeft de Europese Commissie tot doel een overzicht te geven van gedane acties en de stand van zaken van de voorstellen. Dit sluit aan bij het lopende traject van de Raad waarbij ieder Voorzitterschap de Raad informeert over de prioritaire acties in de uitvoering van de herziene EU interne veiligheidsstrategie en de stand van zaken van de uitvoering van herziene EU interne veiligheidsstrategie. De acties van de Commissie zoals deze omschreven zullen worden in de Mededeling zullen hierin meegenomen worden.

b. Hate-speech online

De Commissie zal de Raad informeren over de laatste ontwikkelingen op het gebied van het bestrijden van online hate-speech. De Commissie heeft eerder aangekondigd dat ze nog tijdens het Nederlandse Voorzitterschap een «Code of Conduct» zal publiceren waarin afspraken staan hoe *content providers* als Facebook, Google/YouTube en Twitter met online hate speech dienen om te gaan. Op 31 mei zal de volgende bijeenkomst met lidstaten en *content providers* plaatsvinden.